

KESKKONNAAMET

Kirmsi hoiuala kaitsekorralduskava 2013-2022

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

1. SISSEJUHATUS.....	4
1.1. Ala iseloomustus	4
1.2. Maakasutus	5
1.3. Huvigrupid	7
1.4. Kaitsekord.....	7
1.5. Uuritus.....	8
1.5.1 Läbiviidud inventuurid ja uuringud	8
1.5.2 Riiklik seire.....	8
1.5.3 Inventuuride ja uuringute vajadus.....	9
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	10
2.1 Kooslused	10
2.1.1. Sood	10
2.1.1.2. Siirde- ja õõtsiksood (7140).....	11
2.2 Kirmsi hoiuala kaitsealused liigid.....	13
3. ALA JA SELLE VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE NING KÜLASTUSKORRALDUS.....	15
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	16
4.1 Tegevuste kirjeldus	16
4.1.1. Elupaigaandmete täpsustamine	16
4.1.2. Tähiste paigaldamine ja hooldamine	16
4.1.3. Kaitsekorralduskava uuendamine	16
4.2. Eelarve	17
5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE	19
KASUTATUD ALLIKAD	20
Lisad.....	21
Lisa 1. Väljavõte hoiuala määrusest ja looduskaitseeadusest	21
Lisa 2. Väärtuste koondtabel.....	23
Lisa 3. Avalikustamisega seotud materjalid.....	24
Lisa 4. Metsamajandamise põhimõtted.....	26
Lisa 5. Kirmsi hoiuala tähised.....	26

Vastavalt looduskaitse seaduse § 25 on kaitsekorralduskava hoiualade ja kaitsealade alapõhise kaitse korraldamise aluseks.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Kirmsi hoiuala kaitsekorralduskava (edaspidi ka *KKK*) eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast (edaspidi *ala*)- selle kaitsekorrast, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- analüüsida ala eesmärgid ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vms väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärgid määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava koostamisel viidi läbi üks huvigruppide esindajate koosolek 09.08.2012 ja 15.10.2012 toimus koosolek kaitsekorralduskava tutvustamiseks avalikkusele (protokollid ja osalejate nimekirjad lisas 3).

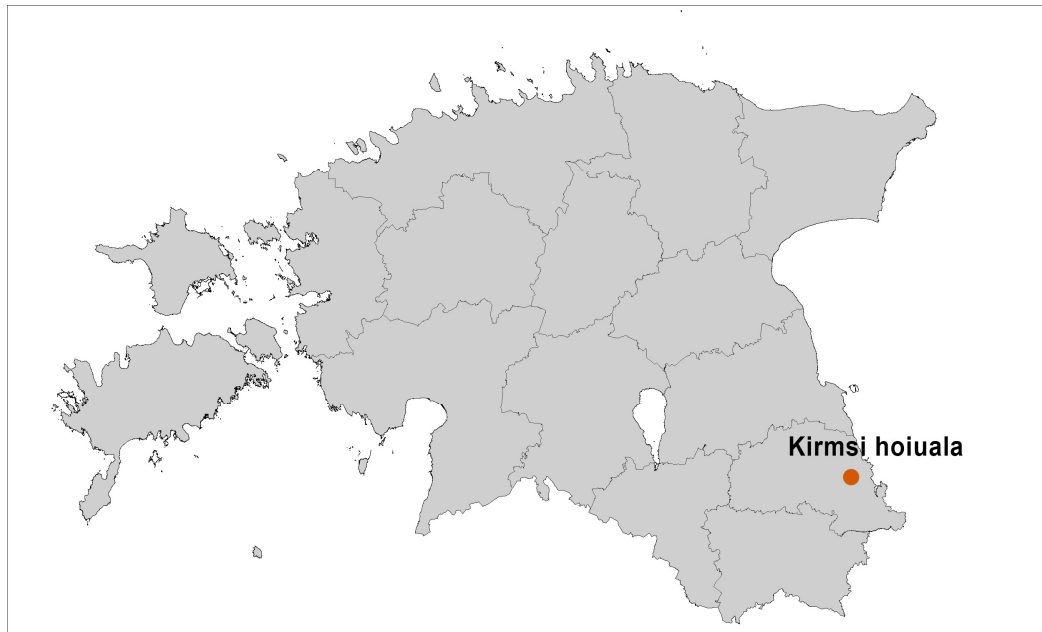
Kava koostamist koordineeris Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Reet Reiman (tel: 7868371, e-post: reet.reiman@keskkonnaamet.ee). Kava koostas MTÜ Loodusõpe (tel: 5206355, e-post: szacek@gmail.com).

KAITSEKORRALDUSKAVA ON VALMINUD „RIIKLIKU STRUKTUURIVAHENDITE KASUTAMISE STRATEEGIA 2007-2013“ JA SELLEST TULENEVA „ELUKESKKONNA ARENDAMISE RAKENDUSKAVA“ PRIORITEETSE SUUNA „SÄÄSTVA KESKKONNAKASUTUSE INFRASTRUKTUURIDE JA TUGISÜSTEEMIDE ARENDAMINE“ MEETME KAITSEKORRALDUSKAVADE JA LIKIDE TEGEVUSKAVADE KOOSTAMINE LOODUSE MITMEKESISUSE SÄILITAMISEKS“ PROGRAMMI ALUSEL EUROOPA REGIONAALARENGU FONDI VAHENDITEST.

1. SISSEJUHATUS

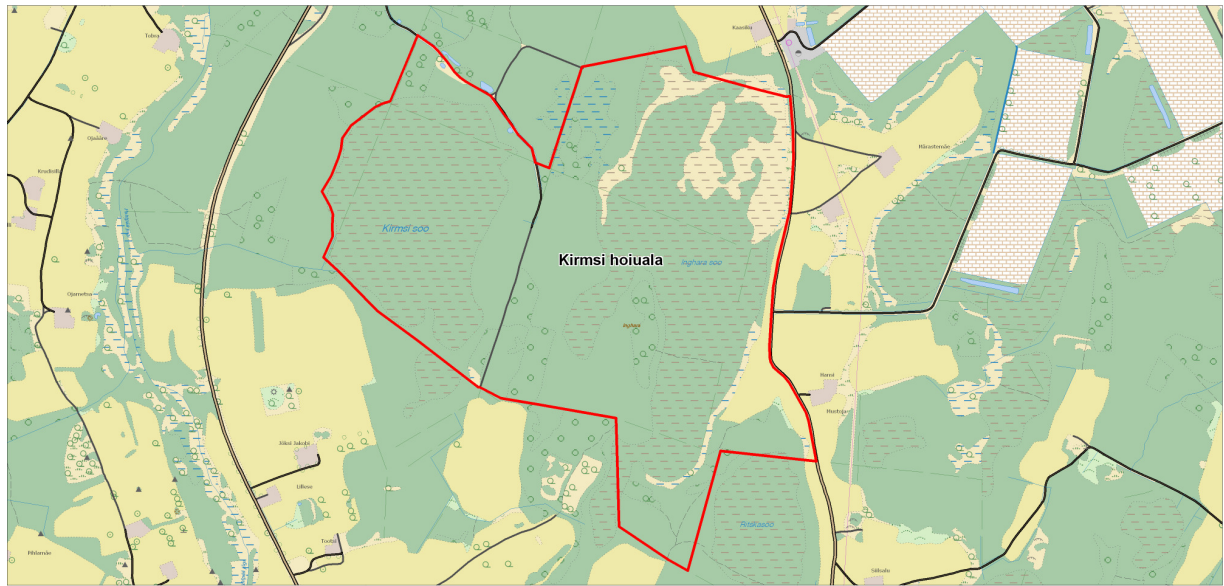
1.1. Ala iseloomustus

Kirmsi hoiuala asub Põlvemaal Räpina vallas Rahumäe külas ning kaitstava ala suurus on 218,7 hektarit (joonis 1, 2).

Joonis 1. Kirmsi hoiuala paiknemine.

Hoiuala jääb Palumaa maastikurajooni põhjaossa (Arold, 2005) ning soode valdkonna järgi Peipsi nõo lõunaosa allvaldkonda (Allikvee ja Ilomets, 1995) hõlmates suurema osa Kirmsi ja Inghara soost. Kohalike elanike seas hea marjakohana tuntud kidurate rabamändidega kaetud rabamaastik ongi kaitstava ala peamiseks loodusväärtuseks. Kui paljudel kaitsealadel saab inimene kaasa aidata loodusväärtuste säilimisele konkreetsete töödega (pool-looduslike koosluste niitmine, kaitstavate liikide elutingimuste parandamine), siis Kirmsi hoiuala loodusväärtused vajavad ennekõike võimalikult vähest inimese sekkumist. Peamiselt on see soetud soolade kuivendamise vältimisega. Soo kuivendamisel turba moodustumine lakkab, kiireneb turbalasundi mineraliseerumine ning vajumine.

Joonis 2. Kirmsi hoiuala välispiir.

Kirmsi hoiuala ei oma kõrget rekreatiivset potentsiaali, mistõttu pole sinna rajatud külastusotstarbelist taristut. Küll aga saavad Põlvamaad avastavad loodusehuvilised kauni vaate osaliseks Rahumäe-Kahkva maanteelt, millelt avaneb vaade Inghara soole.

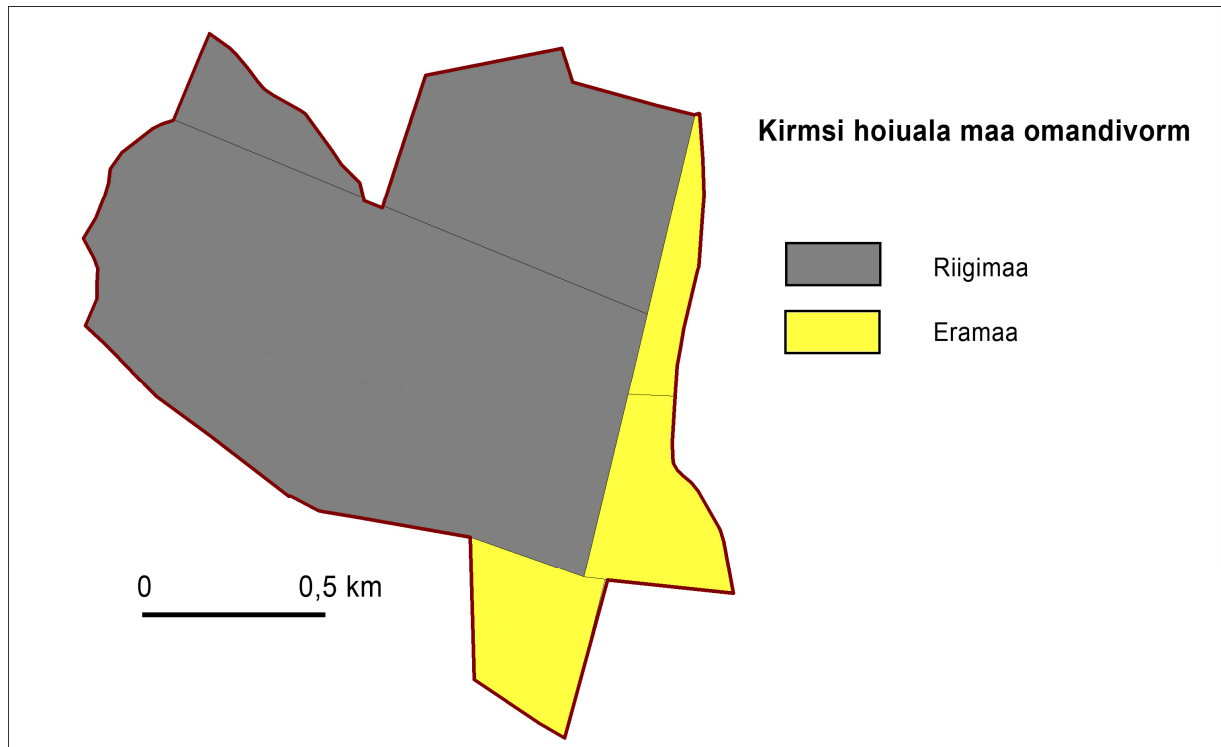
Kirmsi hoiuala moodustati Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a määruse nr 183 alusel ning tema kaitse-eesmärgiks on loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpide - rabade (*7110), siirdesoo ja õõtsiksoode (7140) ning siirdesoo- ja rabametsade (*91D0) kaitse.

Kirmsi hoiuala kuulub ka Kirmsi loodusala Natura 2000 võrgustikku. Loodusala kaitse-eesmärgiks on I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).

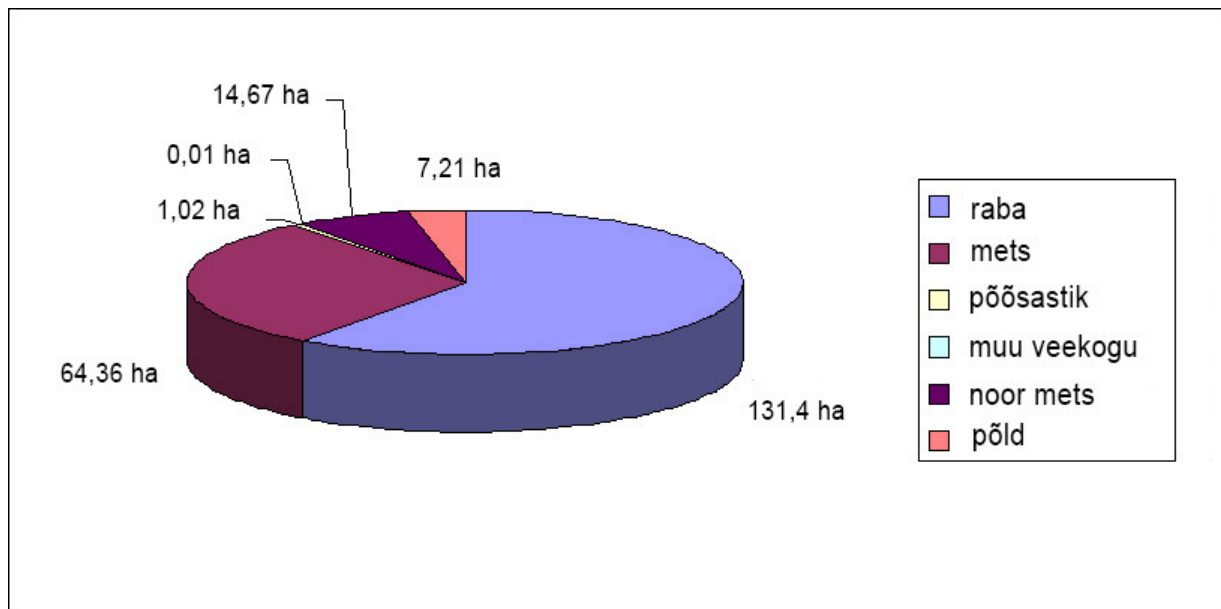
1.2. Maakasutus

Kirmsi hoiuala pindala on 218,7 hektarit, sellest riigimaad 181,56 hektarit, eramaad 37,17 ja jätkuvalt riigi omandis olevat maad 0,1 hektarit. Eramaa osakaal on 17% hoiualast (Joonis 3.). 60% hoiualast katab raba, 29% mets, 7% noor mets ja 3% põld. Põõsastike, noore metsa ja muude veekogude osakaal jääb alla 1% (Joonis 4.).

Kaitseala piiresse jääb viis katastriüksust, neist riigi omandis on kaks ja eraomandis kolm. Riigimaa haldamiseks volitatud asutuseks on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Joonis 3. Maaomandi jaotus Kirmsi hoiualal.

Joonis 4. Kirmsi hoiuala kõlvikuline jagunemine põhikaardi järgi.

1.3. Huvigrupid

Keskkonnaamet – kaitseala valitsemine. Ala eesmärgiks olevate väärtuste soodsa seisundi tagamine.

RMK – looduskaitse tähiste paigaldamine, metsa majandamine.

Keskkonnainspeksioon – õigusaktide järgimise kontrollimine.

Räpina Vallavalitsus – mitmekesise looduskeskkonna säilitamine.

Maaomanikud – maa sihtotstarbeline kasutamine.

Metsasaaduste korjajad – metsasaaduste korjamine.

Jahindusorganisatsioonid – jahimaa kasutamine.

1.4. Kaitsekord

Kirmsi hoiuala kaitse-eesmärgid Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a määruse nr 183 alusel on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide – rabade (7110*), siirdesoode ja õõtsiksoode (7140) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse;

Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja kohaselt on Kirmsi hoiuala hõlmava Kirmsi loodusala kaitse-eesmärkideks I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0);

Kirmsi hoiuala kaitsekord on määratletud looduskaitseaduse 5. peatüki „Hoiualad“ sätetega. Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi. Samuti kehtivad siin looduskaitseaduse § 14 lõikes 1 sätestatud üldised kitsendused, mille kohaselt ei või kaitseala valitseja nõusolekuta koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, kehtestada üld- ja detailplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise, lautri ja paadisilla ehitamiseks ning anda projekteerimistingimusi ja ehitusluba.

Keskkonnamõju hindamine

Hoiualal kavandatava tegevuse mõju elupaikade ja liikide seisundile hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus või looduskaitseaduse § 33 kohaselt vastava teatise menetlemisel.

Kuna Kirmsi hoiuala puhul on tegemist Natura 2000 võrgustikku kuuluva alaga, mistõttu tuleb arvestada ka väljaspool hoiuala kavandatavate tegevuste planeerimisel, kas ja kuidas need võivad mõjutada hoiuala loodusväärtuste seisundit. Hoiualal (samuti väljaspool seda) kehtib nõue, et loa taotlemisel tegevusele, millega eeldatavalt kaasneb oluline keskkonnamõju, on kohustuslik korraldada kavandatud tegevuse keskkonnamõju hindamine (KMH). Eeldatava olulise keskkonnamõjuga tegevused ja tegevusvaldkonnad on loetletud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses. Kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt oluliselt mõjutada hoiualal kaitstavaid loodusväärtusi, tuleb keskkonnamõju hindamise protsessi kaasata hoiuala valitseja.

1.5. Uuritus

1.5.1 Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Kaitsekorralduskava koostamise raames teostati välitöid, millega hinnati visuaalselt kraavitamise mõju ja ulatust sookooslustele. Vajadusel tuli planeerida tööd veerežiimi taastamiseks.

Välitööd teostati 2012. a septembris, mille käigus leiti vaid Kirmsi soo lõunaosast (hoiuala lõunapiir) samblaga kattunud vana kuivenduskraav. Leitud koht viitab küll pikaajalisele kuivendusmõjule, kuid visuaalsel hindamisel ei olnud sookooslus oluliselt degradeerunud. Mõju puudumist tõestab ka Kirmsi soo raba elupaigale (*7110) antud esinduslikkuse hinnang A (Paal, Leibak, 2011).

Seetõttu ei ole vajalik teostada looduskaitselisi töid sooelupaikade taastamiseks.

1.5.2 Riiklik seire

Kirmsi hoiualal asub üks riiklik seirejaam (KR_kood SJA8030000). EELIS-e andmetel on tegemist riikliku keskkonnaseire allprogrammi „Eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire” kuuluva riikliku seire osaga, milles seiratakse poolveelisi imetajaid – kobrast ja saarmast. Konkreetselt selles punktis saarmast ja kobrast ei seirata. Seire toimub üle-eestiliselt püsiseireruutude põhjal. Kuigi Kirmsi hoiuala jääb seireruutu, siis hoiualalt seireandmeid ei koguta.

1.5.3 Inventuuride ja uuringute vajadus

Kaitsekorraldusperioodil on vajalik läbi viia Natura elupaigatüüpide täpsustav inventuur, mille käigus täiendatakse elupaikade ankeediandmeid. Praegused andmed on kohati puudulikud. Lisaks selgitatakse välja nokkheinakoosluste esinemine või mitte-esinemine Kirmsi hoiualal.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

2.1 Kooslused

2.1.1. Sood

2.1.1.1 Rabad (*7110)

Rabad ehk kõrgsood on soode arengu viimane aste, kus taimede surnud osadest ladestunud turvas on juba nii tüse, et taimede juured ei küüni enam toitainerikka veeni: toitaineid toovad rabasse peamiselt sademed. Raba taimestikust valitsevad turbasamblad ja puhmastaimed, puisrabades kasvab ka kiduraid mände, harva üksikuid kaski (Paal, 2004).

Kirmsi hoiualal paiknevad rabad 59,9 hektaril. Kaitstaval alal on kaks looduslikus seisundis rabamassiivi, millest üks jääb hoiuala lääneossa ja on tuntud Kirmsi soo nime all. Teine, Inghara soo, jääb hoiuala idaserva. Läänepoolne rabamassiiv on hinnatud A esinduslikkusega, idapoolset rabelupaigal esinduslikkuse hinnang puudub. Vajalik on elupaigaandmete täiendamine.

Natura standardandmebaasis on elupaigatüübi rabad (*7110) katvuseks Kirmsi looduslal märgitud 59,7 hektarit.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 59,9 hektarit.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 59,9 hektarit.

Mõjutegurid ja meetmed

+ Kaitsereežiimi tagamine

- Kinni kasvanud kraavide rekonstrueerimine

Meede: kaitsereežiimi tagamine.

- Õigusrikkumised: mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, lõkke tegemine, prügistamine

Meede: tähistamine, ala seisundi jälgimine, vajadusel järelevalve tõhustamine.

2.1.1.2. Siirde- ja õõtsiksood (7140)

Siirdesood on vaheaste madalsoon arengus kõrgsooks ehk rabaks. Kui mäta- ja peenravahede taimed ammutavad siin enamiku toitaineid veel põhjaveest, siis mätastel ja peenardel kasvavad taimed oma juurtega enam põhjaveeni ei küüni ning toituvad peamiselt sademeveega toodavast ainesest. Seetõttu kasvavad mättavahedes madalsoole omased tarnad ja teised rohttaimed, mätastel aga lisaks turbasammaldele puitunud varrega puhmastaimed nagu rabaski. Siirdesood paiknevad sageli rabade serva-aladel. (Paal, 2004).

Kirmsi hoiualal katab elupaigatüüp siirde- ja õõtsiksood (7140) 17,8 hektarit. Elupaigatüüp on määratud kaitstava ala kesk- ja põhjaossa Inghara soo lääneserva. Inventuuri andmed ei sisalda infot elupaigatüübi esinduslikkuse kohta.

Natura standardandmebaasis on elupaigatüübi 7140 katvuseks Kirmsi hoiualal märgitud 15,7 hektarit.

Kaitse-eesmärk

Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 17,8 hektarit.

Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 17,8 hektarit.

Mõjutegurid ja meetmed

- + Kaitserežiimi tagamine
- Kinni kasvanud kraavide rekonstrueerimine
 - Meede:* kaitserežiimi tagamine
- Õigusrikkumised: mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, lõkke tegemine
 - Meede:* tähistamine, ala seisundi jälgimine, vajadusel järelevalve tõhustamine.

2.1.1.3. Nokkheinakooslused (7150)

Nokkheinakooslused esinevad Eestis rabaälvestes ning on üks osa rabadele iseloomulikest taimekooslustest. Sellest lähtuvalt ei ole vajadust seda Loodusdirektiivi elupaigatüüpi Eestis

iseseisva tüübina käsitleda (Paal, 2007). Nokkheinakooslused on rabadega (*7110) kaasnev elupaik.

Natura standardandmebaasi põhjal katavad nokkheinakooslused Kirmsi loodusalast 0,001%.

Kuna Kirmsi hoiualal nokkheinakooslustele iseloomulik peenra-älveraba puudub, on selle koosluse esinemine küsitav. Natura standardandmebaasis oleva info täpsustamiseks on vajalik teha inventuur, mis annab vastuse nokkheinakoosluste esinemise kohta Kirmsi hoiualal.

2.1.1 Metsad

2.1.2.1. Siirdesoo- ja rabametsad (*91D0)

See elupaigatüüp erineb siirde- ja õõtsiksoode tüübist (7140) ning rabadest (*7110) märgatavalt tihedama ja kõrgema puurindega (puude võrad katavad vähemalt 30% taevast – liituvus 0,3 – ning puude keskmine kõrgus küünib üle nelja meetri). Et siirdesoomets on vaheaste madalsoometsa arengul rabametsaks, siis moodustavad siin puurinde sookask ja mänd, rabametsas valitseb mänd. Alustaimestik on siirdesoometsas mosaiikne, nagu lage- ja puis-siirdesooki: turbasamblamätastel valitsevad rabataimed, mätaste vahel madalsooliigid. Rabametsa iseloomustab eriti tugev põõsa- ja puhmarinne vaevakase, sookailu ja sinikaga. (Paal, 2004).

Kirmsi hoiualal katab elupaigatüüp siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) 60,7 hektarit. Elupaigatüüp levib peamiselt rabade servaaladel. Inventuuri andmetel esineb kaitstaval alal A esinduslikkusega siirdesoo- ja rabametsi (*91D0) 26,13 hektaril, B esinduslikkusega 28,49 hektaril ja 24,71 hektaril siirdesoo- ja rabametsadel on esinduslikkus kindlaks määramata. Vajalik on elupaigaandmete täiendamine.

Natura standardandmebaasis on elupaigatüübi siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) katvuseks Kirmsi hoiualal märgitud 64,5 hektarit.

Kaitse-eesmärk

Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 60,7 hektarit. Elupaigatüübi esinduslikkus on suurenenud.

Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 60,7 hektarit.

Mõjutegurid ja meetmed

+ Kaitserežiimi tagamine

- Kinni kasvanud kraavide rekonstrueerimine

Meede: kaitserežiimi tagamine

- Õigusrikkumised: mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, lõkke tegemine, ebaseaduslik raie

Meede: tähistamine, ala seisundi jälgimine, vajadusel järelevalve tõhustamine.

- Hoiuala kagunurgas asuvast elupaigast jääb suurem osa kaitstavast alast välja

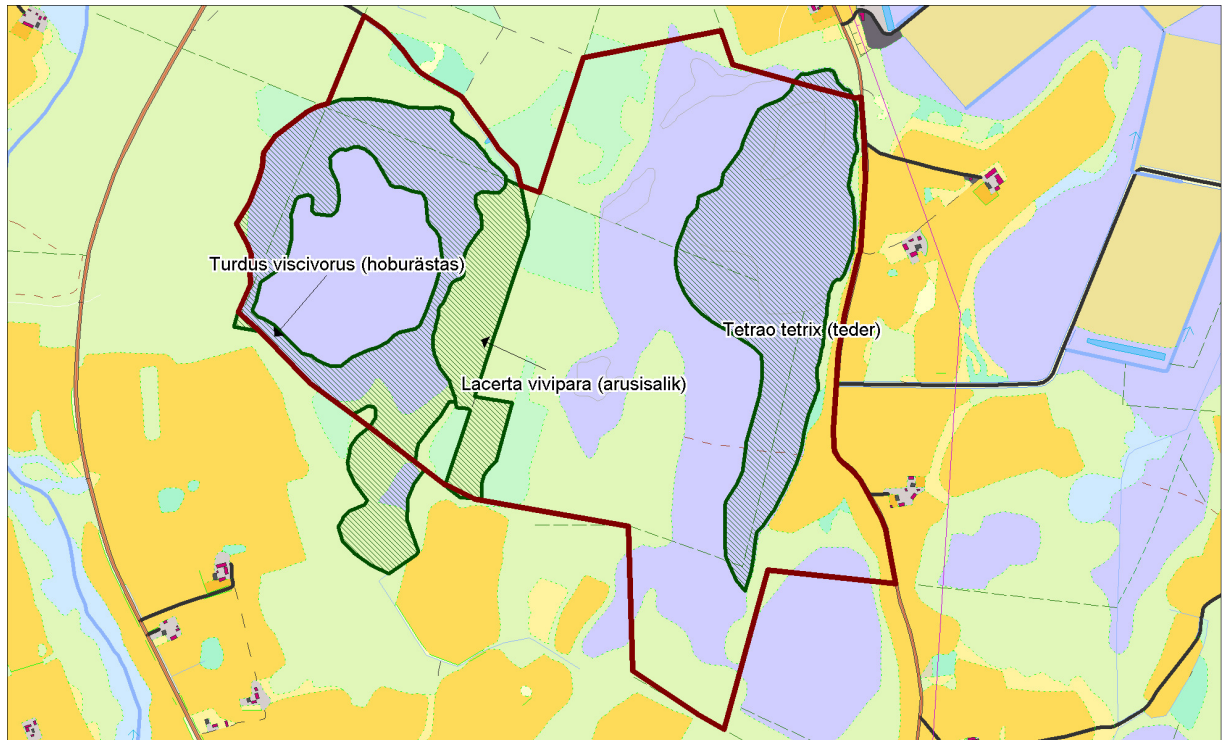
Meede: keskkonnamõjude hindamise tulemusega arvestamine

Meede: kavandatavate raiete puhul lähtuda metsamajandamise põhimõtetest (lisa 4)

2.2 Kirmsi hoiuala kaitsealused liigid

EELIS-e andmetel on Kirmsi hoiualal registreeritud kolm kaitsealust loomaliiki. Nendeks on III kaitsekategooria liigid teder (*Tetrao tetrax*), hoburästas (*Turdus viscivorus*) ja arusisalik (*Lacerta vivipara*). Need liigid on iseloomulikud Kirmsi hoiualal leiduvatele looduskooslustele. Liikide populatsioonide soodne seisund on tagatud elupaikade säilimisega.

Kaitsekorralduskava koostamisele eelnenud välitööde käigus leiti III kaitsekategooria sammaltaime sulgjas õhiku (*Neckera pennata*) kasvukoht.

Joonis 5. Kaitsealuste loomaliikide levikupilt Kirmsi hoiualal.

3. ALA JA SELLE VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE NING KÜLASTUSKORRALDUS

Hoiualal puudub külastuskorralduslik taristu (va tähistus, Lisa 5). Kaitsekorralduskava koostamise ajal oli Kirmsi hoiuala tähistatud kahe tähisega. Tähistuseks on kasutatud keskmisi tähiseid vastavalt keskkonnaministri määrusele 03.06.2004 nr 65 „Kaitstava loodusobjekti tähistamise kord ja tähised“. Hoiuala külastatakse juhuslikult ja pigem hooajaliselt.

Visioon

Kaitseala külastuskoormus on väheintensiivne ja seda iseloomustab juhuslikkus ja hooajalisus

Eesmärk

Kirmsi hoiualal ei planeerita kaitsekorraldusperioodil 2013-2022 loodushariduslikke tegevusi. Samuti puudub hoiualal külastusotstarbeline taristu (va tähistus) ning ei ole plaanis seda ka sinna rajada. Hoiuala väärtusi ei ole kavas intensiivsemalt tutvustada.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1 Tegevuste kirjeldus

4.1.1. Elupaigaandmete täpsustamine

Rabade (*7110), siirde- ja õõtsiksoode (7140) ja siirdesoo- ja rabametsade (*91D0) ankeediandmed Kirmsi hoiualal on puudulikud. Vajalik on elupaigaandmete täpsustamine. Kuna Kirmsi hoiualal nokkheinakooslustele iseloomulik peenra-älveraba puudub, on selle koosluse esinemine küsitav. Natura standardandmebaasis oleva info täpsustamiseks on vajalik teha inventuur, mis annab vastuse nokkheinakoosluste esinemise kohta Kirmsi hoiualal. Tegevus kuulub teise prioriteetsusklassi.

4.1.2. Tähiste paigaldamine ja hooldamine

Hoiuala paremaks tähistamiseks on vaja paigaldada lisaks olemasolevatele veel kolm tähist (keskmise suurusega, Lisa 5). Tähiseid tuleb perioodi jooksul hooldada. Tegevus kuulub teise prioriteetsusklassi.

4.1.3. Kaitsekorralduskava uuendamine

Kaitsekorralduskava on koostatud 10 aastaks (2013-2022). Järgmiseks kaitsekorraldusperioodiks (2023–2032) uuendatakse kava 2022. aastal. Uuendamise aluseks on kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine. Tegevus kuulub teise prioriteetsusklassi.

4.1.4. Kaitsekorra muutmine

Kirmsi hoiuala külgneb Kirmsi varialaga, kus on varasemalt inventeeritud esinduslikud (valdavalt A ja B esinduslikkusega) elupaigatüübid siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning vanad loodusmetsad (*9010). Ka Kirmsi hoiuala üheks eesmärgiks on siirdesoo ja rabametsade kaitse. Kirmsi variala ja Kirmsi hoiuala moodustavad ühtse tervikliku massiivi.

Vastavalt Looduskaitse arengukavale tagatakse looduslike elupaikade (sood, metsad) soodne seisund nende puutumatus tagamisega. Metsade puhul on see võimalik sihtkaitsevööndi režiimis. Kehtiva seaduse alusel saab seda rakendada üksnes kaitsealadel ning seetõttu on otstarbekas peale täpsustava Natura elupaikade inventuuri teostamist moodustada Kirmsi variala ja Kirmsi hoiuala baasil Kirmsi looduskaitseala tagamaks kõigi antud piirkonna esinduslike elupaikade soodne seisund. Tegevus kuulub teise prioriteetsusklassi.

4.2. Eelarve

Eelarve tabelisse 3 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millela kaitse-eesmärgide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele

Tabel 1. Eelarve (sadades eurodes)

Jrk	Tegevuse kood	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kokku
Inventuurid																
1	4.1.1	Elupaigaandmete täpsustamine	Inventuur	KA	II	X										
Taristu																
2	4.1.2	Tähiste paigaldamine	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	II	3										3
3	4.1.2	Tähiste hooldamine	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	II						3					3
Kavad, eeskirjad																
4	4.1.3.	Kaitsekorralduskava uuendamine	Tegevuskava	KA	II										70	70
5	4.1.4.	Kirmsi hoiuala ja variala baasil Kirmsi looduskaitseala moodustamine	Kaitsekorra muutmine	KA	II			X	X							
KOKKU																76

X – töö teostavad Keskkonnaameti spetsialistid

5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamise aluseks on tulemuslikkuse seire. Vajalik on kaitsekorraldusperioodi jooksul laekuva asjakohase info registreerimine ja säilitamine. Oodatavaks tulemuseks on kaitse-eesmärgiks olevate elupaikade pindala ja esinduslikkuse säilimine või paranemine.

Tabel 2. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine.

Jrk	Väärtus	Indikaator	Kriteerium	Tulemus
2.1.1.1.	Rabad (*7110)	Pindala ja esinduslikkus	Elupaiga pindala on vähemalt 59,9 ha	A esinduslikkusega elupaiga pindala on vähemalt 59,9 hektarit
2.1.1.2.	Siirde- ja õõtsiksood (7140)	Pindala ja esinduslikkus	Elupaiga pindala on vähemalt 17,8 ha	C esinduslikkusega elupaiga pindala on vähemalt 17,8 hektarit
2.1.2.1.	Siirdesoo- ja rabametsad (*91D0)	Pindala ja esinduslikkus	Elupaiga pindala on vähemalt 60,7 ha	B esinduslikkusega elupaiga pindala on vähemalt 60,7 hektarit

KASUTATUD ALLIKAD

Arold, I. 2005. Eesti maastikud. TÜ Geograafia Instituut. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Allikvee, H., Ilomets, M. 1995. Soode rajoneerimine.

Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) – andmed saadud Keskkonnaameti vahendusel.

Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri. Vabariigi Valitsuse korraldus 05.08.2004 nr 615 <https://www.riigiteataja.ee/akt/328122010002>. Külastatud 4.10.2012.

Keskkonnaregister. <http://register.keskkonnainfo.ee> (külstatud 15.05.2012).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (külstatud 15.05.2012).

Looduskaitse seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/110062011005> (külstatud 15.05.2012).

Natura 2000 standardandmebaas. <http://natura2000.eea.europa.eu/#> (külstatud 15.05.2012).

Paal, J, 2004. Euroopas väärtustatud elupaigad Eestis. Eesti Keskkonnaministeerium.

Paal, J. Leibak, E. 2011. Soode looduskaitse line inventeerimine.

LISAD

Lisa 1. Väljavõte hoiuala määrusest ja looduskaitseseadusest

Kirmsi hoiuala moodustati Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a määruse nr 183 alusel ning tema kaitse-eesmärgiks on loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpide - rabade (*7110), siirdesoo ja õõtsiksoode (7140) ning siirdesoo- ja rabametsade (*91D0) kaitse.

Looduskaitseseaduse paragrahvid 14 ja 32

§ 14. Üldised kitsendused

(1) Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba;
- 9) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

(2) Kaitstava loodusobjekti valitseja ei kooskõlasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevust ja muud tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kaitstava loodusobjekti valitseja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusi ei esitatud kaitstava loodusobjekti valitsejale kooskõlastamiseks või tegevustes ei arvestatud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel

seatud tingimusi, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(5) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitstava loodusobjekti kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

§ 32. Hoiuala

(1) Hoiuala moodustatakse loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku soodsa seisundi tagamiseks, kui see ei ole tagatud muul käesoleva seadusega sätestatud viisil.

(2) Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

(3) Hoiualal on metsaraie keelatud, kui see võib rikkuda kaitstava elupaiga struktuuri ja funktsioone ning ohustada elupaigale tüüpiliste liikide säilimist.

(4) Metsaseaduse kohase metsateatise menetlemisel tuleb arvestada hoiuala kehtestamise eesmärki. Hoiuala valitseja võib kohustada:

1) tegema kavandatavat metsaraiet kindlaks määratud ajal;

2) kasutama kavandatava raie korral kindlaks määratud tehnoloogiat.

(41) Kui kavandatav uuendusraie on kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 2 ja 3, on hoiualal lubatud lageraie langi suurus kuni kaks hektarit ja laius kuni 30 meetrit ning turberaie langi suurus kuni viis hektarit.

(5) Hoiualal kavandatava tegevuse mõju elupaikade ja liikide seisundile hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus või käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud korras.

Lisa 2. Väärtuste koondtabel

JNR	Väärtus	Kaitse-eesmärk	Ohutegur	Meede	Oodatud tulemus
Kooslused					
2.1.1.1.	Rabad (*7110)	Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 59,9 hektarit	Kinni kasvanud kraavide rekonstrueerimine Õigusrikkumised: mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, lõkke tegemine, prügistamine	kaitseriimi tagamine tähistamine, ala seisundi jälgimine, vajadusel järelevalve tõhustamine	Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 59,9 hektarit
2.1.1.2.	Siirde- ja õõtsiksood (7140)	Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 17,8 hektarit	Kinni kasvanud kraavide rekonstrueerimine Õigusrikkumised: mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, lõkke tegemine	kaitseriimi tagamine tähistamine, ala seisundi jälgimine, vajadusel järelevalve tõhustamine	Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 17,8 hektarit
2.1.1.3.	Nokkheina-kooslused (7150)				Nokkheina koosluste esinemine või mitte-esinemine on kindlaks tehtud
2.1.2.1.	Siirdesoo- ja rabametsad (*91D0)	Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 60,7 hektarit. Elupaigatüübi esinduslikkus on suurenenud	Kinni kasvanud kraavide rekonstrueerimine Õigusrikkumised: mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid, lõkke tegemine Hoiuala kagunurgas asuvast elupaigast jääb suurem osa kaitstavast alast välja	kaitseriimi tagamine tähistamine, ala seisundi jälgimine, vajadusel järelevalve tõhustamine keskkonnamõjude hindamise tulemusega arvestamine	Elupaigatüübiga on kaetud vähemalt 60,7 hektarit

Lisa 3. Avalikustamisega seotud materjalid

KIRMSI HOIUALA KKK ALGATAMISE KOOSOLEKU PROTOKOLL

09.08.2012 Räpinas

Osalesid: Sven Začek (MTÜ Loodusõpe), Andres Sepp (RMK), Pille Saarnits (KA), Aita Neemre (KA), Reet Reiman (KA), Eerika Purgel (KIK), maaomanikud Uno Pärnaste ja Ülle Ämarik, Kirmsi külaelanikud Raili Sultson ja Kaja Samoilov ning KA praktikandid Nele Kukle ja Sandra Vijar.

Otsustati:

Sven Začek ja Andres Sepp lepivad eraldiste kaupa kokku RMK huvi hoiuala metsamajandamise osas. Metsamajandamine hõlmab neid alasid, mis asuvad hoiuala sees, kuid millele ei ole inventeeritud elupaikasad (sh ka eramaad).

Sarnased metsamajandamisõigused laienevad ka kõigile maaomanikele, kelle maad asuvad hoiualal, nendel osadel, millele pole inventeeritud elupaikasad.

Pärast välitööde läbiviimist veerežiimi selgitamiseks saadetakse kogutud info laiali kõigile huvigruppidele enne kava valmimist.

KKK näeb ette uue elupaiga inventuuride läbiviimist KKK perioodi jooksul, mille eesmärgiks on selgitada välja elupaikade tegelik suurus ja kanda tulemused Natura 2000 standardandmebaasi.

2003. aastal elupaikade inventuuri käigus leitud III kategooria loomaliike kavas küll tutvustatakse, kuid käsitletakse elupaikadega kaasnevate väärtuste, mitte eraldiseisvate väärtustena.

Hoiualal puuduvad looduseõppe ja puhkeväärtused. Ainsana võib kavas nimetada häid marjakorjamise võimalusi.

KIRMSI HOIUALA KKK AVALIKUSTAMISE

KOOSOLEKU PROTOKOLL

15.10.2012 Räpinas

Osalesid: Sven Začek (MTÜ Loodusõpe), Andres Sepp (RMK), Tiina Jüris (Keskkonnaamet), Jaanus Tanilsoo (Keskkonnaamet), Tarmo Evestus (Keskkonnaamet) ja Reet Reiman (Keskkonnaamet).

Otsustati:

Elupaikades raiet ei toimu.

Soovitused metsade majandamiseks Kirmsi hoiualal:

- Noore metsa (metsakultuuride ja noorendike) hooldamine peab tagama alale püstitatud peapuuliigilise eesmärgi väljakasvatamise.
- Raiete tegemine planeerida talveperioodiks ajavahemikule 1. jaanuar kuni 1. märts .

Lageraiete tegemisel:

- jätta säilikpuid langile vähemalt 20 tm/pro ha, võimalusel grupiti.

Lageraietel määratakse RMK ja Keskkonnaameti ühise ekspertotsusena puhveralad soo äärtel. Puhverala moodustab väljakujunenud servapuistu vähemalt 15 meetri ulatuses Elupaiga 91D0 puhul hoiuala kagunurgas on ohuteguriks väljaspool kaitseala toimuda võiv tegevus, mille tõttu ei saa tagada selle elupaigafragmendi kaitset. Meede on keskkonnamõjude hindamine või siis selle osa kaitsealalt väljaarvamine.

Lisa 4. Metsamajandamise põhimõtted

Kaitsekorralduskava koostamise käigus leppisid Keskkonnaamet ja RMK omavahel kokku põhimõtted Kirmsi hoiualal metsade majandamise osas. Samasugused põhimõtted laienevad ka hoiuala eramaaomanikele.

Elupaikades raiet ei toimu.

Soovitused metsade majandamiseks Kirmsi hoiualal:

- Noore metsa (metsakultuuride ja noorendike) hooldamine peab tagama alale püstitatud peapuuliigilise eesmärgi väljakasvatamise.
- Raiete tegemine planeerida talveperioodiks ajavahemikule 1. jaanuar kuni 1. märts.
- Lageraiete tegemisel jätta säilikipuid langile vähemalt 20 tm/pro ha, võimalusel grupiti.

Lageraietel määratakse RMK ja Keskkonnaameti ühise ekspertotsusena puhveralad soo äärtel. Puhverala moodustab väljakujunenud servapuistu vähemalt 15 meetri ulatuses.

Lisa 5. Hoiuala tähised

